

בש"פ 4144/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בירושלים

בש"פ 4144/16 - ב'

כבוד הרשם גלעד לובינסקי זיו
פלוני

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשה להארכת מועד לנקיטת הליך

החלטה

1. לפניי בקשה להארכת מועד להגשת ערעור על גמר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 6.1.2016 (ת"פ 38705-07-13). המשיבה מתנגדת לבקשה.

2. המבקש וחמישה אחרים הודו, במסגרת הסדר טיעון שנערך עמם, ביידוי עשרות אבנים וסלעים לעבר שני כלי רכב משטריים ממוגנים שנעו על ציר תנועה בשומרון. המבקש היה בן שש עשרה ותשעה חודשים בעת ביצוע המעשים. שלושה מבצעים נוספים היו אף הם קטינים בעת ביצוע המעשים, ואילו שני המבצעים הנוספים היו בגירים-צעירים. בית המשפט המחוזי הרשיע את שני המבצעים הבגירים בעבירות של יידוי אבן או חפץ לעבר כלי תחבורה, הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו והיזק בזדון; ואילו לגבי ארבעת המבצעים הקטינים קבע כי ביצעו עבירות אלה. ביום 6.1.2016 ניתן גזר דין וגמר דין בעניינם של ששת המבצעים. בית המשפט המחוזי הרשיע את כל ארבעת הקטינים, ובהם המבקש, בעבירות אותן ביצעו. כמו כן, גזר בית המשפט עונש זהה על כל ששת המבצעים: שמונה חודשי מאסר בפועל, שמונה חודשי מאסר על תנאי וקנס כספי.

3. כל אחד מחמשת המבצעים הנוספים פרט למבקש הגיש ערעור לבית משפט זה על גזר הדין או על גמר הדין בעניינו, לפי העניין (ע"פ 1176/16, ע"פ 1283/16, ע"פ 1286/16, ע"פ 1360/16 וע"פ 1429/16). ביום 15.5.2016 קיבל בית המשפט את הערעורים אשר הוגשו על ידי שלושת המבצעים הקטינים (להלן: פסק הדין). בפסק הדין נקבע בין היתר כי "...נוכח קטינותם של המערערים 2-4 בעת ביצוע מעשיהם, יש ליתן משקל גדול יותר לשיקול השיקום בעניינם, כך שעונשם יסוג במידה מסוימת מזה שהושת על המערערים הבגירים-צעירים" (פיסקה 22 לפסק הדין. ההדגשה במקור). עונשם של שניים מן הקטינים, אשר בעת ביצוע המעשים היו בני שבע עשרה ואחת עשר חודשים ושבע עשרה ועשרה חודשים - הופחת לשישה חודשי מאסר בפועל; ואילו עונשו של הקטין השלישי, אשר היה בן שש עשרה וחצי בעת ביצוע המעשים - הופחת לחמישה חודשי מאסר בפועל. בית המשפט ציין כי "...שוני זה במשכן של תקופות המאסר בפועל משקף כראוי את פערי הגיל בין המערערים 2-4 (הקטינים - ג'ל') לבין המערערים 1 ו-5 (הבגירים - ג'ל') וכן את פערי הגיל בין המערערים 2-4 לבין עצמם" (פיסקה 23 לפסק הדין).
4. בבקשת הארכה שלפניי, אשר הוגשה בעקבות מתן פסק הדין, עותר המבקש לקבלת ארכה להגיש ערעור על גמר הדין בעניינו. המבקש אינו מתכחש לכך שבעקבות גמר הדין בחר להימנע מהגשת ערעור ולהתחיל באופן מיידי בריצוי העונש שנגזר עליו. עם זאת, הוא טוען כי הותרת העונש על כנו שעה שעונשם של יתר המבצעים הקטינים, לרבות אלה אשר היו מבוגרים ממנו בעת ביצוע המעשים, הופחת - פוגעת באופן ניכר בעקרון השוויון והאחידות בענישה. בהקשר זה מצוין המבקש כי חלקו באירועים זהה לזה של יתר המבצעים; עברו הפלילי קל משל האחרים; ואילו תסקיר שירות המבחן בעניינו היה החיובי ביותר מבין תסקירי המבחן ביחס לכלל המבצעים.
5. המשיבה מתנגדת לבקשת הארכה. לשיטתה, משהמבקש השלים עם העונש אשר נגזר עליו בחודש ינואר 2016 אין מקום לאפשר לו עתה, זמן ניכר לאחר מתן גמר הדין, להשיג עליו אך מן הטעם שערכאת הערעור ראתה להפחית במידת מה את עונשם של חלק משותפיו. בהקשר זה נטען כי מדובר בפגיעה בעקרון סופיות הדין ובוודאות המשפטית, וכי קבלת הבקשה עלולה לפתוח פתח מסוכן להגשת בקשות ארכה רבות מאותו סוג. להשלמת התמונה יצוין כי בהתאם להחלטתי הגיש המבקש תשובה לתגובת המשיבה.
6. לאחר שבחנתי את החומר שלפניי ונתתי דעתי לטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי לאור נסיבותיו הייחודיות של המקרה דין בקשת הארכה להתקבל.
7. כלל הוא, כי בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הליך ערעורי בפלילים (סעיף 201 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). על פי הפסיקה, לצורך מתן ארכה בפלילים לא נדרש מבקש הארכה להציג "טעם מיוחד" (אמת המידה להארכת מועד בהליכים אזרחיים), ודי כי יבסס קיומו של "טעם ממשי המניח את הדעת". בהקשר זה ישקול בית משפט, בין היתר, את משך האיחור; את ההצדקה הנטענת לאיחור; ואת סיכויי הלכאוריים של ההליך העיקרי (ראו בש"פ 5988/06 נגר נ' מדינת ישראל (25.07.2006); בש"פ 6125/09 רבין נ' מדינת ישראל (11.08.2009)). ודוק: על אף הגישה המקלה בהשוואה להארכת מועד בהליכים אזרחיים, הכלל הוא שגם בהליכים פליליים יש להקפיד על קיום המועדים הנקובים בדין, וממילא הארכת מועד לא תינתן כדבר שבשגרה.
8. הטעם העומד בבסיס בקשת הארכה דנן הינו ההקלה בעונש אשר ניתנה לאותם שותפים שהיו קטינים בעת ביצוע העבירות. אכן, עצם העובדה שלאחר חלוף המועד להגשת ערעור מושת עונש מקל על שותף לעבירה - בין בגדר גזר דין של הערכאה הדיונית ובין בגדר פסק דין בערעור המוגש על ידי השותף - אינה מהווה, בהכרח, טעם מספק להארכת

מועד. כפי שציין כב' הרשם ג' שני, "לא ניתן לאמץ כלל שלפיו במקום שבו נאשם אחד הגיש ערעור בזמן, יוכלו כל היתר' לשבת על הגדר' ולהמתין לראות כיצד יתפתחו הדברים, כך שאם יתברר שבית המשפט נוקט גישה מקלה יותר בעניינו של האחד-שערער, יתעוררו גם היתר מתרדמתם" (בש"פ 8227/13 ניאגו נ' מדינת ישראל (19.12.2013)). עם זאת, אין לשלול באופן מוחלט את האפשרות כי התרחשויות מאוחרות לגזר הדין, הנוגעות לעונשו של שותף לעבירה, יקימו הצדקה מבוררת למתן ארכה. בסופו של יום, הדבר תלוי במכלול נסיבותיו של המקרה הפרטי (בש"פ 3216/10 עומתאן נ' מדינת ישראל (25.5.2010), פסקה 7. ראו גם, בש"פ 9864/07 גבאי נ' מדינת ישראל (20.12.2007); בש"פ 4242/15 לוסקי נ' מדינת ישראל (24.9.2015)).

9. בעניינו, בקשת הארכה הוגשה כשלושה חודשים לאחר חלוף המועד להגשת הערעור, ומדובר באיחור ניכר. אף לא ניתן להתעלם מן העובדה שהמבקש בחר שלא להגיש ערעור, ולמעשה השלים עם גמר הדין בעניינו. חרף האמור, דומני כי בנסיבות העניין לא יהיה זה צודק לחסום את שעריה של ערכאת הערעור בפני המבקש. לעניין זה ראיתי ליתן משקל נכבד לעובדה שהמשיבה לא העלתה בתגובתה טענה כלשהי אשר יש בה כדי להצדיק את הפער בענישה בין המבקש לבין יתר השותפים-הקטינים. חסר זה בולט על רקע טענת המבקש אשר נזכרה לעיל, ולפיה חלקו במעשים העברייניים זהה לזה של יתר השותפים; ואילו נסיבותיו האישיות, ובכלל זה התסקיר בעניינו, הן המקלות ביותר. במצב דברים זה, אין לי אלא להניח, לצורך ההליך שלפניי ומבלי להביע עמדה פוזיטיבית, כי סיכוייו של הערעור אשר מתבקשת ארכה להגשתו אינם נמוכים. אמנם, משך ההפחתה בעונשם של השותפים-הקטינים אינו ארוך במיוחד מבחינה אבסולוטית - בין חודשיים לשלושה חודשים. ואולם לא ניתן להתעלם בהקשר זה מעובדת קטינותו של המבקש, כמו גם מן העובדה שמדובר בחלק בלתי מבוטל מתוך העונש הכולל שנגזר (שמונה חודשים).

10. אשר על כן, החלטתי לקבל את הבקשה להארכת מועד. בשים לב לכך שהמבקש כבר ריצה חלק ניכר מהעונש אשר נגזר עליו, באופן שקבלת הערעור עשויה להביא לשחרורו המיידי - קובע אני כדלקמן:

א. בא כוח המבקש יגיש את הודעת הערעור עד ליום 28.6.2016, ויצרף אליה עותק מהחלטתי זו. הודעת הערעור תומצא למשיבה בו ביום;

ב. הדין בערעור יתקיים ביום 6.7.2016.

המזכירות תמציא עותק מהחלטה זו לצדדים ללא דיחוי ואף תעדכן אותם טלפונית בדבר תוכנה.

ניתנה היום, י"ז בסיון התשע"ו (23.6.2016).

גלעד לובינסקי זיו, שופט
ר ש ם

